

Торайғыров университетінің
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайғыров университета

Торайғыров университетінің ХАБАРШЫСЫ

Педагогикалық сериясы
1997 жылдан бастап шығады

ВЕСТНИК ТОРАЙГЫРОВ УНИВЕРСИТЕТА

Педагогическая серия
Издается с 1997 года

ISSN 2710-2661

№ 2 (2026)

Павлодар

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
Торайгыров университета

Педагогическая серия
выходит 4 раза в год

СВИДЕТЕЛЬСТВО

о постановке на переучет периодического печатного издания,
информационного агентства и сетевого издания

№ KZ03VPY00029269

выдано

Министерством информации и коммуникаций
Республики Казахстан

Тематическая направленность

публикация материалов в области педагогики,
психологии и методики преподавания

Подписной индекс – 76137

<https://doi.org/10.48081/BGQF2048>

Бас редакторы – главный редактор

Тулекова Г. М.

доктор PhD, профессор

Заместитель главного редактора

Жуматаева Е., *д.п.н., профессор*

Ответственный секретарь

Попандопуло А. С., *доктор PhD, профессор*

Редакция алқасы – Редакционная коллегия

Мағауова А. С.,

д.п.н., профессор

Бекмағамбетова Р. К.,

д.п.н., профессор

Самекин А. С.,

доктор PhD, ассоц. профессор

Син Куэн Фунг Кеннет,

д.п.н., профессор (Китай)

Желвис Римантас,

д.п.н., к.псих.н., профессор (Литва)

Авагян А. В.,

д.п.н., ассоц. профессор (Армения)

Томас Чех,

д.п.н., доцент п.н. (Чешская Республика)

Искакова З. С.

технический редактор

За достоверность материалов и рекламы ответственность несут авторы и рекламодатели

Редакция оставляет за собой право на отклонение материалов

При использовании материалов журнала ссылка на «Вестник Торайгыров университета» обязательна

БІЛІМ БЕРУДІҢ ЗАМАНАУИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ, IT-ТЕХНОЛОГИЯЛАР

FTAMP 19.41.41

<https://doi.org/10.48081/BGQF2049>

***Н. А. Абыева¹, А. С. Бузело², У. А. Абуев³, А. М. Жусупова⁴**

¹Чжэцзян Юесю шетелдік тілдер университеті,

Қытай Халық Республикасы, Шаосин;

^{1,2}Туран университеті, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.;

³Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті,

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.;

⁴Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы,

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.

¹ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7550-9261>

²ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5457-1237>

³ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4663-9216>

⁴ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9530-918X>

*e-mail: abu2007@bk.ru

ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯ: ЖУРНАЛИСТИКА ЖӘНЕ PR МАМАНДАРЫН ДАЯРЛАУДА МОБИЛЬДІ ҚОСЫМШАЛАРДЫ ҚОЛДАНУ

Цифрлық трансформация жағдайында білім беру саласындағы заманауи технологиялар журналистика және PR саласы бойынша мамандарды даярлауда маңызды рөл атқарады. Мобильді қосымшаларды пайдалану заманауи студенттерге кәсіби дағдыларды меңгеруге, медиаконтентпен жұмыс істеуге және оқу үдерісін тиімді ұйымдастыруға мүмкіндік береді. Бұл мақалада мобильді технологиялардың білім беру процесіне әсері, сондай-ақ Canva, Trello, Notion, Grammarly, Google Drive, Google Docs, WordPress, iMovie, Kinemaster, Hootsuite, Buffer және Mojo сияқты ең сұранысқа ие қосымшалар және олардың кәсіби құзыреттерді дамытуға әсері қарастырылады.

Зерттеу әдістемесіне студенттер мен оқытушылар арасында сауалнама жүргізу, жоғары оқу орындарының оқу бағдарламаларын зерттеу және дәстүрлі оқыту әдістерімен салыстырмалы талдау кіреді. Негізгі нәтижелерге сәйкес, студенттердің 80%-ы мобильді қосымшаларды үнемі пайдаланады, ал эксперименттік топтың орташа үлгерім бағасы 74-тен 81-ге дейін, ал оқу үдерісіне қатысу деңгейі 3.1-ден 4.4-ке дейін артқан.

Зерттеу қорытындылары мобильді технологиялардың журналистика және PR мамандарын даярлауда маңызды құрал екенін дәлелдейді. Бұл мақалада білім беру процесіне мобильді шешімдерді интеграциялау бойынша ұсыныстар беріліп, болашақ зерттеулердің перспективалық бағыттары айқындалады.

Кілтті сөздер: цифрлық трансформация, мобильді қосымшалар, журналистика, PR, білім беру, EdTech, медиакоммуникациялар.

Кіріспе

Жедел цифрландыру жағдайында білім беру, әсіресе журналистика және қоғаммен байланыс сияқты салаларда терең өзгерістерге ұшырайды, себебі бұл салаларда практикалық қызмет медиатеchnологиялармен және цифрлық платформалармен тығыз байланысты. Мобильді қосымшалар цифрлық трансформацияның негізгі құралдарының бірі ретінде кәсіби құзыреттіліктерді қалыптастыруға, медиа контент құру, ақпаратты басқару және цифрлық ортада аудиториямен өзара іс-қимыл жасау дағдыларын дамытуға ықпал ете отырып, оқу процесіне белсенді түрде енгізілуде. Дегенмен, педагогикалық тәжірибеде оқытушылар мен студенттердің цифрлық дайындығының әртүрлі дәрежесінен бастап, білім беру бағдарламаларында мобильді технологияларды қолдануға жүйелі көзқарастың болмауына дейін осындай шешімдерді біріктірудің қиындықтары әлі де байқалады.

Бұл зерттеу журналистика және PR мамандықтарын меңгерген студенттерде мобильді қосымшаларды пайдалану оқытудың тиімділігіне және кәсіби және цифрлық дағдыларды қалыптастыруға қалай әсер ететінін анықтауға бағытталған. Жұмыс шеңберінде білім беруді цифрлық трансформациялаудың теориялық тәсілдері де, сауалнама деректері мен эксперимент нәтижелерін коса алғанда, мобильді шешімдерді енгізудің практикалық тәжірибесі де қарастырылады. Зерттеу мобильді технологиялар білім беру процесін икемді, бейімделгіш және қазіргі медиа ортаның талаптарына жақындата алады деген гипотезаға негізделген. Жұмыстың ғылыми жаңалығы мобильді қосымшаларды медиа мамандардың негізгі

құзыреттерін дамыту құралы ретінде талдауға, сондай-ақ олардың студенттердің қатысуы мен академиялық үлгеріміне әсерін эмпирикалық тексеруге кешенді көзқараста жатыр.

Материалдар мен әдістері

Цифрлық трансформация жоғары білім беру жүйесіне, әсіресе журналистер мен қоғаммен байланыс мамандарын даярлау саласында елеулі әсер етеді. Инновациялық технологиялар-жасанды интеллект, автоматтандыру, мобильді шешімдер-білім беру процесін икемді, жекелендірілген және кәсіби тәжірибеге жақындатуға мүмкіндік береді [1]. Алайда, көптеген университеттер келесі қиындықтарға тап болады: барлық оқытушылар цифрлық форматқа көшуге дайын емес, қажетті инфрақұрылым жоқ, ал бағдарламалардың мазмұны көбінесе медиа нарықтың талаптарына сәйкес келмейді [2].

Германиядағы журналистік білім беру бағдарламаларын зерттеу академиялық дайындық пен саланың сұраныстары арасында айтарлықтай алшақтықтың бар екенін көрсетті. Қазақстанда да осындай жағдай байқалады [3]. Е. И. Дудинова мен Л. И. Мухамадиеваның пікірінше, журналистика факультеттерінің бағдарламалары цифрлық дағдыларға, мультимедиялық форматтарға және медиа платформаларға баса назар аудара отырып, жаңғыртуды қажет етеді [4].

Сандық түрлендірудің ең қол жетімді және тиімді құралдарының бірі мобильді қосымшалар болды. Олар студенттерге мультимедиялық журналистиканы меңгеруге, мазмұнды басқаруға және нақты уақыт режимінде медиа жобаларға қатысуға мүмкіндік береді [5]. Canva, Hootsuite, Trello, Pocket және Google News сияқты танымал платформалар студенттердің оқу және практикалық жұмыстарында қолданылады [6].

Жаппай ашық онлайн курстар аясында мобильді технологияларды қолдану жоғары тиімділікті көрсетті: қатысушылар цифрлық құралдарды тезірек меңгереді және көбірек қатысуды көрсетеді [7]. Сонымен қатар, мобильді қосымшалар визуалды деректермен жұмыс істеу, жобаларды басқару және цифрлық әңгімелеу сияқты негізгі құзыреттерді қалыптастыруға ықпал етеді [8]. Y-NEX MOOC зерттеуі қатысушыларға практикалық дағдылар мен икемділік бере отырып, мобильді журналистиканы оқыту үшін жаппай ашық онлайн курстарды тиімді пайдалануға болатынын көрсетті [5].

Donald W. Reynolds Journalism Institute (RJI) және UNITAR журналистерді мобильді аудиторияға жанылықтарды тиімді жазуға үйретуге бағытталған ақысыз курсты әзірледі және іске қосты, бұл мазмұнды мобильді платформаларға қысқа, түсінікті және бейімдеуге бағытталған. 2019 жылы Миссури университетінің Ақпараттық зертханасы оң нәтижелерге қол жеткізген курстың тиімділігі туралы зерттеу жүргізді [9].

2024 жылы *Komunikator* журналында зерттеу жарияланды, онда авторлар MoJo-ны енгізу дәстүрлі журналистиканы алмастырмайды, бірақ оны шығармашылық мазмұнға жаңа мүмкіндіктер беру арқылы толықтырады деген қорытындыға келді [10].

2024 жылы *Daffodil International University* зерттеушілері елдің алғашқы мобильді жаңалықтар агенттігі *Bangladesh times* мысалында кейс-стади өткізді. Аралас әдістерді (сұхбат және мазмұнды талдау) қолдана отырып, олар журналистердің мобильді құрылғыларды жаңалықтар, соның ішінде графика, әңгімелер және тікелей эфирлер жасау үшін қалай қолданатынын зерттеді. Зерттеу MoJo-ның танымалдылығының артуын және оның редакциялардағы жұмыс процестерінің өзгеруіне әсерін анықтады [11].

Қазақстандық жоғары оқу орындарында мультимедиялық технологиялар да белсенді енгізілуде. С. Х. Барлыбаева мен М. А. Малтабаров журналистерді даярлау қазіргі уақытта деректерді талдау, ақпаратты визуализациялау және мобильді журналистика негізінде құрылып жатқанын атап өтті [12]. Мобильді түсірілімнен бастап материалдарды редакциялауға және жариялауға дейінгі құралдарды практикалық игеруге ерекше назар аударылады.

Зерттеулер көрсеткендей, қазіргі студенттер ақпаратты жинау, түсіру, монтаждау және мазмұнды тарату үшін смартфондарды көбірек пайдаланады. Бұл нақты медиа тәжірибені көрсету үшін оқу бағдарламаларын өзгертуді талап етеді [13]. Абдуллина Л. И. және Бекбосынова Г. А. сондай-ақ шетелдік автор, Y. M. Lee, мобильді сторителлингті, визуалды әңгімелеу дағдыларын және цифрлық форматтармен жұмыс істеуді оқытудың маңыздылығын атап көрсетеді [6; 14].

COVID-19 пандемиясы білім берудегі цифрлық трансформацияның катализаторы болды. Университеттер онлайн оқытуға көшті, мобильді платформаларды белсенді қолдана бастады, бұл жаңа форматтарды енгізуді жеделдетті [15]. Бірақ сонымен бірге проблемалар да анықталды: цифрлық теңсіздік, студенттердің техникамен жеткіліксіз қамтамасыз етілуі және оқытушыларда цифрлық құзыреттіліктің болмауы [16]. McCarthy және т.б. атап өткендей, тиімді цифрлық трансформация институционалдық деңгейде стратегиялық қолдаусыз, сондай-ақ мобильді шешімдерді күнделікті педагогикалық тәжірибеге біріктіруге мүмкін емес [16].

Бұған қоса, журналистикадағы жасанды интеллекттің рөлі артып келеді. Автоматты алгоритмдер жаңалықтарды жасау, деректерді талдау және ақпаратты визуализациялау үшін көбірек қолданылады. Бұл болашақ мамандардан оқу курстарында әрдайым көрінбейтін мүлдем жаңа құзыреттіліктерді талап етеді [17].

Журналистика және PR мамандарын даярлау кезінде білім беру процесін цифрлық трансформациялауда мобильді технологияларды пайдалануды талдауға бағытталған зерттеу жүргізу үшін респонденттердің бірнеше тобын қамтитын іріктеме жасалды:

Зерттеу үлгісіне Тұран университетінің, «Медиа және мәдениетаралық коммуникация» Жоғары мектебі, гуманитарлық-заң факультетінің 170 респонденті кірді:

– 19–25 жас аралығындағы 2–4 курс бакалавриат және 1–2 курс магистратурасының 140 студенті. Барлық респонденттер журналистика, қоғаммен байланыс және цифрлық медиаға қатысты білім беру бағдарламалары бойынша оқиды.

– Медиа өндіріс, мультимедиялық журналистика, PR-технологиялар, цифрлық коммуникациялар, медиа менеджмент, сондай-ақ бейіндік пәндер саласында пәндер жүргізетін 30 оқытушы. Оқытушылардың оқу тәжірибесінде цифрлық құралдарды, мобильді және өзге де цифрлық инновациялық технологияларды белсенді пайдаланатын 5 жылдан 20 жылға дейінгі жұмыс тәжірибесі бар.

Зерттеу әдістеріне тоқтала кетейік:

Осы зерттеудің мақсатына жету және мобильді цифрлық инновациялық технологиялардың оқу процесіне әсерін бағалау үшін журналистика және қоғаммен байланыс мамандарын даярлау кезінде келесі әдістер қолданылды:

1 Білім беру процесінде мобильді технологияларды пайдалану деңгейін зерделеу мақсатында студенттер, бакалавриат және оқытушылар арасында сауалнама жүргізу. Сауалнамаға мобильді қосымшаларды білім беру мақсатында пайдалану жиілігі, мобильді технологияларды оқыту құралы ретінде қабылдау және респонденттер оларды пайдалану кезінде кездесетін мәселелер туралы сұрақтар енгізілді. Сонымен қатар, респонденттердің білім беру платформалары мен мобильді қосымшаларды таңдауға бейімділігі бағаланды.

2 Білім берудегі мобильді технологиялармен тәжірибе жасау. Эксперимент аясында мобильді технологиялардың бакалавриат пен магистратура студенттерінің оқу процесіне әсері зерттелді. Студенттер екі топқа бөлінді, бір топ оқу тапсырмаларын орындау үшін мобильді қосымшаларды пайдаланды, ал екінші топ дәстүрлі әдістермен оқытылды.

Осы әдістерді пайдалану қазақстандық жоғары оқу орындарында журналистика және қоғаммен байланыс жөніндегі мамандарды даярлауға мобильді технологиялардың әсерін кешенді талдау үшін қажетті сандық және сапалық деректерді жинауға мүмкіндік берді.

Мобильді технологиялардың тиімділігін бағалау критерийлері

Таңдалған зерттеу әдістері аясында журналистика және PR мамандарын даярлауда мобильді технологиялардың білім беру процесіне әсерін бағалау үшін келесі критерийлер анықталды:

1 Мобильді қосымшаларды қолданатын студенттердің (эксперименттік топ) және дәстүрлі бағдарлама бойынша оқитын студенттердің (бақылау тобы) үлгерімін салыстырмалы талдау.

Бағалау алдын-ала белгіленген критерийлер бойынша жүргізілді: медиа жобаның сапасы, цифрлық құралдарды меңгеру деңгейі, материалды берудің креативтілігі, жанрлық ерекшеліктерді сақтау.

Орындалған тапсырмаларды тексеруді топ бойынша бөлумен таныс емес екі тәуелсіз сарапшы жүзеге асырды («соқыр тексеру» қағидаты қолданылды), бұл субъективтілікті барынша азайтуға мүмкіндік берді.

Мұндай кешенді тәсіл алынған нәтижелердің сенімділігін қамтамасыз етті.

2 Студенттердің қатысуы. Студенттердің қатысуы сауалнамалар мен эксперименттерден алынған мәліметтер арқылы бағаланады. Студенттердің сауалнамалары олардың мобильді білім беру қолданбаларын пайдаланудағы белсенділігін, сондай-ақ оқу тапсырмаларын орындау үшін осы технологияларды пайдалануға деген қызығушылығы мен мотивациясын анықтауға мүмкіндік береді. Эксперимент шеңберінде студенттердің қатысуын бағалау олардың белсенділігін, қызығушылығын және оқу үдерісіндегі мотивациясын өлшеу мақсатында, әсіресе мобильді технологияларды қолдану контекстінде жүргізіледі.

Бакалавриат және магистратура студенттері өздерінің қатысу деңгейін 1-ден 5-ке дейінгі шкала бойынша бағалай алады, мұнда 1-ең аз қатысу және 5-ең көп қатысу.

Пікірлер мен пікірталастарды талдау: бағалаудың маңызды бөлігі студенттердің пікірлерін зерттеу. Топтық талқылаулар мен онлайн оқыту платформалары арқылы студенттер мобильді технологияны пайдалана отырып, өз тәжірибелерімен бөлісе алады. Мұғалімдер студенттердің өз пікірлерін қаншалықты белсенді білдіретінін және Мобильді қосымшаларды қолдануға қатысты тақырыптарды талқылауға қаншалықты қызығушылық танытатынын талдайды.

Тапсырманың орындалу уақытын бағалау: тапсырманың орындалуын бағалау сонымен қатар тапсырманың орындалу уақытын бақылауды қамтиды.

3 Цифрлық құзыреттіліктің өсуі. Цифрлық құзыреттіліктің өсуін бағалау үшін білім беруде мобильді технологияларды қолданар алдында және одан кейін студенттердің білім деңгейі мен дағдыларын салыстыру жүргізіледі.

Бұл критерий эксперимент басталғанға дейін және одан кейінгі сынақтар мен тапсырмалардың нәтижелері бойынша бағаланады.

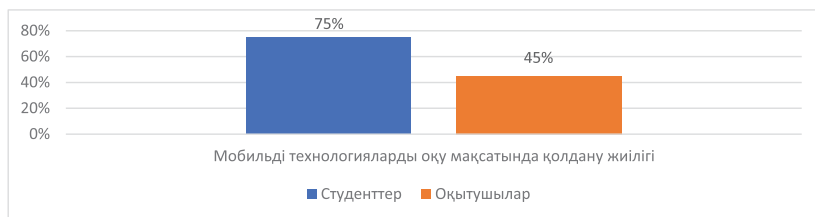
4 Мұғалімнің қанағаттануы. Мұғалімнің қанағаттану деңгейі жартылай құрылымды сұхбат арқылы бағаланады. Мұғалімдер мобильді технологияның оқу процесіне әсері, оларды пайдаланудың қарапайымдылығы және бұл технологиялар оқу сапасын жақсартуға және студенттермен өзара әрекеттесуге қалай көмектесетіні туралы пікірлерімен бөлісе алады.

5 Техникалық қол жетімділік. Бұл критерий техникалық қиындықтар, нашар интернет байланысы және құрылғылардың шектеулі мүмкіндіктері сияқты мобильді технологияларды пайдаланудағы кедергілерді анықтауға бағытталған студенттер мен мұғалімдердің сауалнамаларының деректері негізінде бағаланады. Платформалардың ыңғайлылығы және олардың оқу процесіне интеграциялану дәрежесі де бағаланады. Алынған мәліметтер мобильді шешімдердің тиімділігін жан-жақты бағалауға және бар мәселелерді шешу бағыттарын анықтауға мүмкіндік береді.

Нәтижелер және оларды талқылау

Сауалнама журналистика және қоғаммен байланыс факультеттерінің студенттері, сондай-ақ бейіндік пәндер оқытушылары арасында жүргізілді.

Мобильді технологияларды оқу мақсатында пайдалану жиілігі: студенттердің 75 %-ы мобильді құрылғыларды күнделікті немесе аптасына бірнеше рет оқу мақсатында пайдаланады. Бұл студенттердің өз бетінше жұмыс істеу, ақпарат іздеу және оқытушылармен қарым-қатынас жасау үшін мобильді технологияларды пайдалануға қатысуының жоғары деңгейін растайды. Оқытушылар арасында бұл көрсеткіш 45 % құрайды, бұл оқу процесінде мобильді қосымшалар мен платформаларды мұқият пайдалануды көрсетеді (1-сурет).

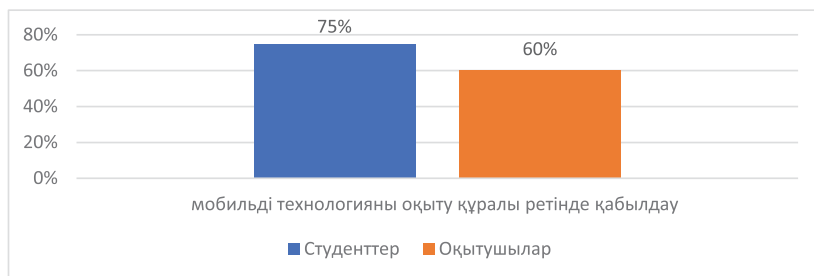

1-сурет – Мобильді технологияларды оқу мақсатында пайдалану жиілігінің нәтижелері

Бұл үрдіс оқытушылардың цифрлық сауаттылығын арттыру және мобильді шешімдерді педагогикалық практикаға біріктіру қажеттігін көрсетеді.

Мобильді технологияны оқыту құралы ретінде қабылдау

Студенттердің 75 %-ы және оқытушылардың 60 %-ы мобильді технологияны оқытудың тиімді құралы ретінде оң бағалайды. Студенттер мобильді технологияны білім алуға және оқу процесін ұйымдастыруға ыңғайлы және қол жетімді құрал ретінде қарастырады. Оқытушылар сонымен қатар мобильді технологиялардың, әсіресе қашықтықтан оқыту жағдайында маңыздылығын атап өтеді, дегенмен бұл құралдардың толыққанды оқу процесі үшін жеткіліксіз тиімділігіне алаңдаушылық білдіретіндері де бар (2-сурет).

2-сурет – Мобильді технологияны оқыту құралы ретінде қабылдау нәтижелері

Екі топтың да оң қабылдауына қарамастан, нәтижелер оқытушыларды оқу іс-әрекетінде мобильді технологияларды қолдануға үйрету және насихаттау бойынша қосымша күш-жігердің қажеттілігін көрсетеді.

Мобильді технологияны пайдалану кезіндегі мәселелер

Респонденттердің негізгі проблемалары (3-сурет):

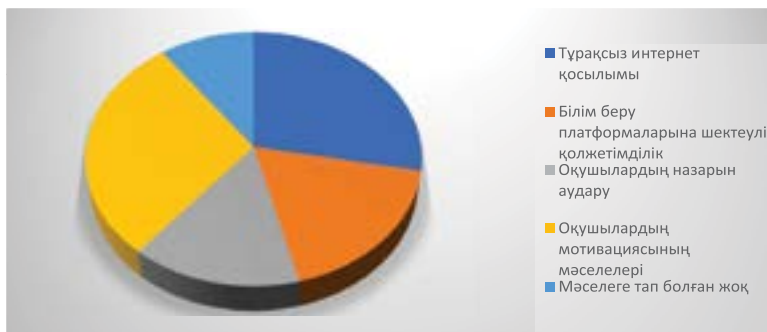
– Тұрақсыз интернет байланысы (студенттердің 28 %-ы атап өтті), Бұл онлайн ресурстарға қол жеткізуді қиындатады.

– Білім беру платформаларына шектеулі қол жетімділік (студенттердің 18 %), әсіресе мамандандырылған қосымшалар мен платформаларға қатысты.

– Студенттердің назарын аудару-оқытушылардың 15 %-ы мобильді құрылғыларды жиі пайдалану студенттердің назарын төмендететінін атап өтті, өйткені көбісі мобильді құрылғыларды оқу мақсатында пайдаланбайды.

Студенттердің мотивациясы өзекті мәселелердің бірі болып қала береді: мобильді технологиялар олардың қызығушылығын тудырғанымен,

олардың практикалық құндылығы мен артықшылықтары туралы хабардар болу жеткіліксіз болып қалады.

3-сурет – Мобильді технологияны пайдаланудағы бірқатар мәселелер

Сауалнама нәтижелері бойынша студенттер мұғалімдерге қарағанда мобильді қосымшаны жиі қолданады деген қорытынды жасауға болады. Бұл мұғалімдер технологияларды енді ғана үйрене бастағанын дәлелдейді, ал студенттер оқу мақсатында белсенді қолданылады.

Мобильді технологиялар оқу процесінде тиімді болуы үшін мұғалімдерді даярлауға және тұрақты интернет пен білім беру платформаларына қол жеткізуге көбірек көңіл бөлу қажет.

Осылайша, мобильді технологиялар оқу процесін жақсарту үшін үлкен әлеуетке ие, бірақ олардың максималды тиімділігін қамтамасыз ету үшін тереңірек енгізу мен оңтайландыруды қажет етеді.

Оқытуда мобильді технологияларды қолдану тәжірибесі

Эксперименттің мақсаты – мобильді қосымшаларды пайдалану журналистика және PR саласында оқитын студенттердің кәсіби дағдыларына қалай әсер ететінін анықтау.

Гипотеза: білім беру процесінде Мобильді қосымшаларды пайдалану мазмұнды құру, жобаларды басқару, мәтіндерді өңдеу және медиа индустриямен жұмыс істеу сияқты негізгі кәсіби құзыреттіліктерді дамытуға ықпал етеді.

Мерзімі: 1 семестр (қыркүйек-желтоқсан).

Үлгі: 140 студент (70 студент оқу тапсырмаларын орындау үшін мобильді қосымшаларды пайдаланады; 70 студент дәстүрлі әдістерді қолданды)

Эксперимент процедураларын 1-кестеден көруге болады, ал 2-кестеде қандай қосымшалар қолданылғаны көрсетілген.

1-кесте – Эксперименттік процедура

Дайындық кезеңі:	Студенттердің қабылдау тестілеуін өткізу (білім мен қатысуды бағалау).	Эксперименттік топ оқу процесінде мобильді қосымшаларды пайдаланады.
	Студенттерді екі топқа бөлу:	Бақылау тобы оларды қолданбай оқытылады.
Негізгі (2-3 ай):	Оқу процесіне мобильді қосымшаларды енгізу. (2-кесте)	
	Қолданбаларды пайдаланып практикалық тапсырмалар.	
	Студенттер мен мұғалімдердің кері байланысы.	
Қорытынды кезең:	Қайта тестілеуді өткізу.	
	Бақылау және эксперименттік топтардың нәтижелерін салыстырмалы талдау.	
	Нәтижелерді мұғалімдермен талқылау.	

2-кесте – Мобильді қосымшалар

Мобильді қосымшалар	Студенттердің қолдану мақсаты
Canva, Adobe Spark Post	PR және медиа жобалар үшін визуалды контентті (инфографика, баннерлер, әлеуметтік желілерге арналған посттар) жасау.
WordPress	Цифрлық журналистика тәжірибесінің бөлігі ретінде блог жүргізу, мақалалар мен жаңалықтарды жариялау.
iMovie / Kinemaster, Mojo	Бейнелерді өңдеу және оқу тапсырмалары мен әлеуметтік желілерге арналған қысқа бейнероликтер жасау.
Trello	Командалық жобаларды жоспарлау және үйлестіру (PR нақандары, есептер).
Grammarly	Журналистика және PR саласындағы грамматиканы тексеру және жазуды жетілдіру.
Google Drive / Docs	Мәтіндер, репортаждар, БАҚ материалдары бойынша бірлескен жұмыс.
Hootsuite / Buffer	Әлеуметтік желіде жоспарлау, қатысуды талдау және мазмұнды басқару.

Күтілетін нәтижелер: – Студенттер арасында цифрлық құралдарды меңгеру деңгейін арттыру; – Мультимедиялық контентті және жобаны басқару дағдыларын дамыту; – Студенттердің оқу процесіне қатысуын арттыру; – Білім беру бағдарламаларына мобильді қосымшаларды біріктіру бойынша ұсыныстар.

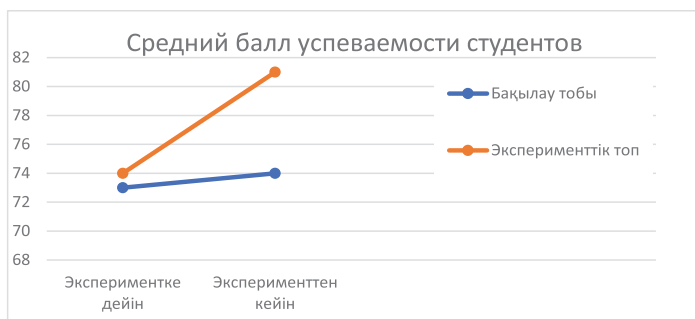
Соңғы диагностиканың нәтижелері (тәжірибеге дейін және одан кейін)

Тәжірибеге дейін және кейін бақылау және эксперименттік топтардағы студенттердің оқу үлгерімі мен сабаққа қатысу деңгейі бағаланды. Талдау мобильді технологияларды қолдану оқу үдерісіне қалай әсер еткенін анықтауға мүмкіндік берді.

1 Білімді бағалау

Орташа балл 100-ден 74 (+1 балл). Аз өсу, студенттер дәстүрлі оқыту әдістерін қолдануды жалғастырды.

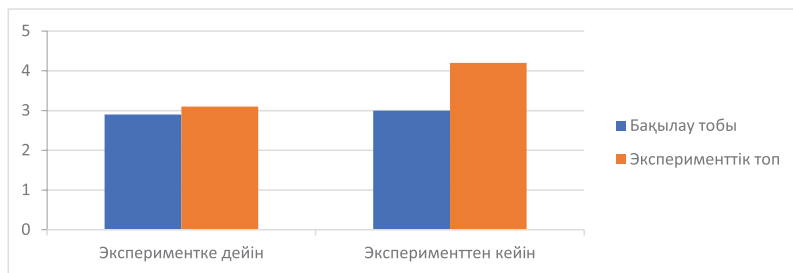
Орташа балл 100-ден 81 (+7 балл). Оқу үлгерімінің артуы студенттердің өз бетінше жұмыс істеуінің, жобаларды құру үшін мобильді қосымшаларды пайдалануының және ақпаратқа жылдам қол жеткізуімен түсіндіріледі. (4-сурет)

4-сурет – Студенттердің оқу үлгерімінің орташа баллы

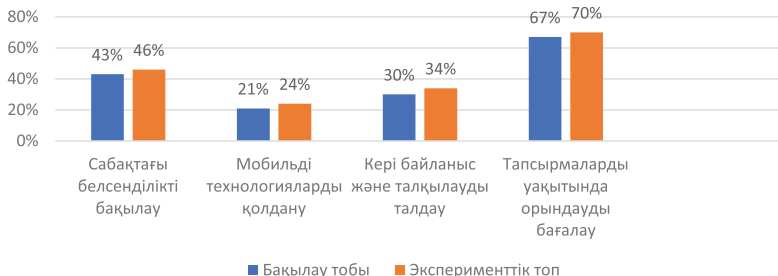
Қорытынды: Оқытуда мобильді технологияларды қолдану эксперименттік топ студенттерінің оқу үлгеріміне оң әсер етті.

Қатысу деңгейі: Студенттер сауалнамасының нәтижелері (1-ден 5-ке дейінгі шкала бойынша сабаққа қатысуды бағалау) (5,6,7-сурет)

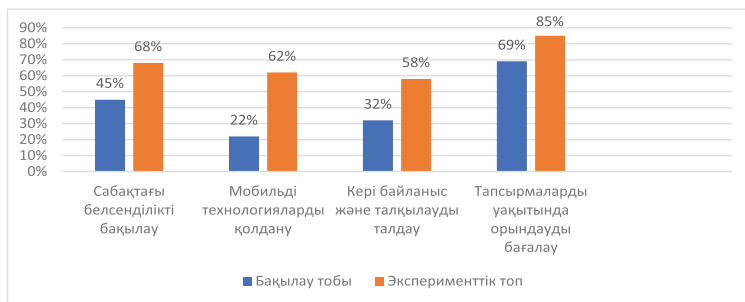

5-сурет – Қатысу деңгейіне байланысты сауалнама нәтижесі

График экспериментке дейін және одан кейінгі нәтижелердің өзгеруін көрсетеді. Эксперименттік топтың баллдары 3,1-ден 4,4-ке дейін өсті, ал бақылау тобындағылар тек 2,9-дан 3-ке дейін өсті. Бұл эксперименттік топтағы араласудың тиімділігін растайды.

6-сурет – Экспериментке дейінгі қатысу деңгейінің нәтижелері

7-сурет – Тәжірибеден кейінгі қатысу деңгейінің нәтижелері

График эксперимент тобының бақылау тобынан барлық бағыттар бойынша: сабақтағы белсенділік, мобильді технологияларды пайдалану, кері байланыс талдауы, тапсырмаларды уақытылы орындау бойынша озғанын көрсетеді.

Қорытынды диагностика бойынша қорытындылар

Эксперименттік топ бақылау тобымен салыстырғанда оқу үлгерімі мен белсенділікте айтарлықтай өскенін көрсетті. Мобильді технологияларды қолдану оқушылардың материалды меңгеру сапасын, дербестігі мен белсенділігін арттырды. Бақылау тобында өзгерістер аз болды.

Қорытынды диагностика келесі статистикалық маңызды айырмашылықтарды анықтады: эксперименттік топтағы студенттер цифрлық

құзыреттіліктердің жоғары деңгейін көрсетті, әсіресе медиа өнімдерді жасауда, науқандарды жоспарлауда және мазмұнды сыни талдауда. Қорытынды бағалауда артықшылық орта есеппен 12-15% құрады.

Зерттеулердің сапалы талдауы эксперименттік топтағы студенттердің инфографика, әңгімелеу және цифрлық үлгілер сияқты көрнекі және интерактивті құралдарды көбірек пайдаланатынын көрсетті. Бұл біліктіліктің өсуін ғана емес, сонымен қатар кәсіби саладағы цифрлық технологияларға деген тұрақты қызығушылықты көрсетеді.

Эксперимент нәтижелері:

Эксперимент жүргізген мұғалімдер мобильді қосымшаларды қолданудың оң әсерін де атап өтті. Мұғалімдердің 70%-ы студенттердің тапсырмаларды орындауда белсенді және тәуелсіз болғанын айтты.

Осылайша, эксперимент мобильді қосымшаларды пайдалану студенттердің белсенділігін айтарлықтай жақсартатынын, олардың оқу үлгерімін арттыратынын және цифрлық құзыреттіліктердің дамуына ықпал ететінін көрсетті. Бұл ретте мобильді технологияларды оқу үдерісіне тиімдірек енгізу үшін бірқатар техникалық және ұйымдастырушылық мәселелерді шешу қажет.

Мұғалімнің қанағаттануын бағалау нәтижелері

Мұғалімдермен жүргізілген жартылай құрылымдық сұхбаттар мобильді қосымшалар оқу материалдарын дайындауды жеңілдететінін және студенттермен жақсы қарым-қатынасты жеңілдететінін анықтады. Мұғалімдердің көпшілігі мобильді технологияларды қолдануды оң бағалап, студенттердің белсенділігін және цифрлық мазмұнды пайдаланудың қарапайымдылығын атап өтті.

Дегенмен, қиындықтар әлі де бар: цифрлық сауаттылықтың болмауы, қосымша оқыту қажеттілігі және техникалық шектеулер. Көптеген мұғалімдер мобильді технологияларды абайлап қолданады, олардың әмбебап тиімділігіне күмән келтіреді.

Осыған қарамастан, эксперимент мобильді қосымшалар студенттердің оқу үлгерімі мен мотивациясын жақсартатынын растады. Мұндай технологияларды тиімді интеграциялау әдістемелік қолдауды, цифрлық инфрақұрылымды дамытуды және мұғалімдердің біліктілігін арттыруды қажет етеді.

Осылайша, мобильді технологиялар журналистика мен PR-ды оқытуда айтарлықтай әлеуетке ие, өйткені олар студенттердің кәсіби және цифрлық құзыреттерін дамытып, оқу процесін заманауи медиаорта талаптарына жақындатады.

Сонымен қатар, мобильді журналистиканы қолдануда белгілі бір шектеулер мен қиындықтар бар. Мысалы, Yulvitz Ramón Quiroz Pacheco мақаласында журналистің қосымшалармен жұмыс істеу үшін арнайы дағдыларды меңгеру қажеттілігі, смартфондардың кәсіби техникамен салыстырғандағы техникалық мүмкіндіктерінің шектеулілігі, контенттің сапасы мен шынайылығына қатысты мәселелер, сондай-ақ желі мен батареяға тәуелділік атап өтіледі [18].

Ал Navigating the Challenges of Mobile Journalism мақаласында түсірілім кезіндегі жарықтың жеткіліксіздігі мен шудың әсерінен туындайтын қиындықтар, ірі медиафайлдарды сақтау және өңдеу мүмкіндіктерінің шектеулері, мобильді құрылғыларда монтаж және редакциялау күрделілігі, сонымен бірге жедел ақпарат тарату кезінде жалған немесе тексерілмеген мәліметтердің таралу қаупі көрсетілген [19].

Қорытынды

Жүргізілген зерттеу журналистика және PR саласындағы болашақ мамандарды даярлаудың тиімділігін арттыруда мобильді қосымшалардың маңыздылығын растады. Оларды пайдалану студенттердің белсенділігін арттыруға, цифрлық және кәсіби дағдыларды дамытуға, білім беру үдерісін медиа ортаның талаптарына бейімдеуге ықпал етеді.

Сонымен қатар, мобильді технологияларды енгізуге техникалық және әдістемелік қиындықтар, соның ішінде мұғалімдердің цифрлық дайындығы жеткіліксіз.

Мобильді шешімдерді табысты енгізу үшін әдістемелерді жаңарту, цифрлық инфрақұрылымды дамыту және мұғалімдердің біліктілігін арттыруды қамтитын білім беру ортасын жүйелі жаңғырту қажет.

Болашақта БАҚ және коммуникациялар саласында білім беруді цифрлық түрлендірудің тиімді тәсілдерін әзірлеу үшін нақты мобильді құралдар мен халықаралық тәжірибені талдауға назар аудару маңызды.

Осылайша, мобильді технологиялар жоғары білім беруді жаңарту үшін қуатты ресурс болып табылады, бірақ кешенді интеграция мен институционалдық қолдауды қажет етеді.

Пайдалаған деректер тізімі

1 **Hossain, M. S., Wenger, D.** Has journalism education kept up with digital transformation? [Text] // Journalism & Mass Communication Educator. – 2024. – Vol. 79. – № 2. – P. 129–146. – <https://doi.org/10.1177/10776958231224038>.

2 **Sonni, A. F.** Digital transformation in journalism: mini review on the impact of AI on journalistic practices // Frontiers in Communication. – 2025.

– Vol. 10. – Article 1535156. – <https://doi.org/10.3389/fcomm.2025.1535156>. (Accessed: 13.05.2025)

3 **Katzenberger, V.** Mind the gap: rethinking digital skills in journalism education in Germany // Media Practice & Education. – 2024. – Article: 1–15. – <https://doi.org/10.1080/25741136.2024.2435805>. (Accessed: 10.05.2025)

4 **Дудинова, Е. И., Мухамадиева, Л. И.** Аспекты влияния новых технологий на образовательные процессы : опыт факультета журналистики КазНУ имени Аль-Фараби [Текст] // Вестник КазНУ. Серия журналистика. – 2016. – № 3 (41). – С. 86–91.

5 **Cervi, L., Pérez Tornero, J. M., Tejedor, S.** The challenge of teaching mobile journalism through MOOCs: a case study // Sustainability. – 2020. – Vol. 12, No. 13. – Article 5307. – <https://doi.org/10.3390/su12135307>. – Accessed: 10.05.2025.

6 **Lee, Y.-M.** Digital skills of mobile journalists: exploring learning needs and learner experiences of just-in-time learning with smartphones [Text] // Journalism & Mass Communication Educator. – 2021. – № 1. – P. 43–60. – <https://doi.org/10.1177/10776958211001692>.

7 **Bogdándy, B., Tamás, J., Tóth, Z.** Digital transformation in education during COVID19: a case study // 2020 11th IEEE International Conference on Cognitive Infocommunications (CogInfoCom). – 2020. – <https://doi.org/10.1109/COGINFOCOM50765.2020.9237840>. (Accessed: 13.05.2025)

8 **Matsieli, M., Mutula, S.** COVID19 and Digital Transformation in Higher Education Institutions: Towards Inclusive and Equitable Access to Quality Education // Education Sciences. – 2024. – Vol. 14. – № 8. – Article 819. – <https://doi.org/10.3390/educsci14080819>. (Accessed: 10.05.2025)

9 Free micro-course by RJI Fellow: learn to write news for mobile audiences in five-minute lessons // Reynolds Journalism Institute. – 2020. – URL: <https://rjionline.org/journalism-education/free-micro-course-by-rji-fellow-learn-to-write-news-for-mobile-audiences-in-five-minute-lessons/> (Accessed: 13.05.2025).

10 **Firmansyah, F., Rangga, A. C., Kurnia, S. S., Othman, S. S., Fadhl, A.** Evaluation of technological determinism of mobile journalism : case study of television journalists in Indonesia // Komunikator. – 2024. – Vol. 16. – № 2. – P. 235–248. – <https://doi.org/10.18196/jkm.24145>. – (Accessed : 10.11.2025) .

11 **Khan, A. K., Hossain, A., Aubapty, E., Mehjabin, S. S.** Practices and emerging trends of mobile journalism in Bangladesh: a case study of Bangladesh Times // Proceedings of the 29th AMIC Annual Conference: «Talk ASAP: AfricaAsia Pacific Dialogue on Communication Issues». – 2024. – [Electronic resource]. – URL: <https://www.researchgate.net/publication/378936073>

[Practices and Emerging Trends of Mobile Journalism in Bangladesh A Case Study of Bangladesh Times](#) (Accessed: 10.05.2025)

12 **Барлыбаева, С. Х., Малтабаров, М. А.** Дата-журналистика в Казахстане как медиатренд [Текст] // Вестник журналистики КазНУ. – 2020. – № 1(55). – С. 21–33. – <https://doi.org/10.26577/HJ.2020.v55.i1.03>.

13 **Bui, M. N., Moran, R. E.** Making the 21st century mobile journalist : examining definitions and conceptualizations of mobility and mobile journalism within journalism education // Digital Journalism. – 2020. – Vol. 8(20). – P. 1–19. – <https://doi.org/10.1080/21670811.2019.1664926> (Accessed: 10.05.2025)

14 **Абдуллина, Л. И., Бекбосынова, Г. А.** Приёмы и технологии мультимедийной журналистики в Казахстане // Вестник журналистики КазНУ. – 2023. – № 2(60). – С. 86–94. – <https://doi.org/10.26577/HJ.2021.v60.i2.09>.

15 **Chen, L.** Digital transformation and innovation of the news media // International Journal of Education and Humanities. – 2024. – Vol. 17, No. 1. – P. 154–158. – <https://doi.org/10.54097/j5w0kb62>. – Accessed: 10.11.2025.

16 **McCarthy, A. M., Maor, D., McConney, A., Cavanaugh, C.** Digital transformation in education : critical components for leaders of system change // Social Sciences & Humanities Open. – 2023. – Vol. 8, No. 1. – Article 100479. – <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2023.100479>. (Accessed: 10.05.2025)

17 **Велитченко, С. Н.** Влияние цифровых технологий на стандарты обучения журналистов: опыт Международного университета информационных технологий // Вестник КБТУ. – 2019. – Т. 16. – № 3. – С. 412–417.

18 **Quiroz Pacheco, Y. R.** Uses and advantages of the smartphone, formats and apps in mobile journalism // Convergencia Revista de Ciencias Sociales. – 2024. – Vol. 31. – Article e23177. – <https://doi.org/10.29101/crcs.v31i0.23177>. (Accessed: 29.10.2025)

19 Navigating the challenges of mobile journalism // Journalism University. – 2024. [Electronic resource] – Available at: <https://journalism.university/print-media/mobile-journalism-navigating-challenges/> (Accessed: 29.10.2025).

References

1 **Hossain, M. S., Wenger, D.** Has journalism education kept up with digital transformation? [Text] // Journalism & Mass Communication Educator. – 2024. – Vol. 79. – № 2. – P. 129–146. – <https://doi.org/10.1177/10776958231224038>.

2 **Sonni, A. F.** Digital transformation in journalism : mini review on the impact of AI on journalistic practices // Frontiers in Communication. – 2025.

– Vol. 10. – Article 1535156. – <https://doi.org/10.3389/fcomm.2025.1535156>. (Accessed: 13.05.2025)

3 **Katzenberger, V.** Mind the gap : rethinking digital skills in journalism education in Germany // *Media Practice & Education*. – 2024. – Article: 1-15. – <https://doi.org/10.1080/25741136.2024.2435805>. (Accessed: 10.05.2025)

4 **Dudinova, E. I., Mukhamadieva, L. I.** Aspekty vliyaniya novykh tekhnologiy na obrazovatelnye protsessy : opyt fakulteta zhurnalistiki KazNU imeni Al-Farabi [Aspects of the impact of new technologies on educational processes : experience of the Faculty of Journalism, Al-Farabi KazNU] [Text]. – // *Vestnik KazNU. Seriya : Zhurnalistika*. – 2016. – № 3 (41). – P. 86–91.

5 **Cervi, L., Pérez Tornero, J. M., Tejedor, S.** The challenge of teaching mobile journalism through MOOCs: a case study // *Sustainability*. – 2020. – Vol. 12, No. 13. – Article 5307. – <https://doi.org/10.3390/su12135307>. – Accessed: 10.05.2025.

6 **Lee, Y.-M.** Digital skills of mobile journalists: exploring learning needs and learner experiences of just-in-time learning with smartphones [Text] // *Journalism & Mass Communication Educator*. – 2021. – № 1. – P. 43–60. – <https://doi.org/10.1177/10776958211001692>.

7 **Bogdándy, B., Tamás, J., Tóth, Z.** Digital transformation in education during COVID19: a case study [Electronic resource] // 2020 11th IEEE International Conference on Cognitive Infocommunications (CogInfoCom). – 2020. – <https://doi.org/10.1109/COGINFOCOM50765.2020.9237840>. (Accessed: 13.05.2025)

8 **Matsieli, M., Mutula, S.** COVID19 and Digital Transformation in Higher Education Institutions: Towards Inclusive and Equitable Access to Quality Education // *Education Sciences*. – 2024. – Vol. 14. – № 8. – Article 819. – <https://doi.org/10.3390/educsci14080819>. (Accessed: 10.05.2025).

9 Free micro-course by RJI Fellow: learn to write news for mobile audiences in five-minute lessons // Reynolds Journalism Institute. – 2020. – [Electronic resource]. – URL: <https://rjionline.org/journalism-education/free-micro-course-by-rji-fellow-learn-to-write-news-for-mobile-audiences-in-five-minute-lessons/> (Accessed: 13.05.2025).

10 **Firmansyah, F., Rangga, A. C., Kurnia, S. S., Othman, S. S., Fadhli, A.** Evaluation of technological determinism of mobile journalism: case study of television journalists in Indonesia // *Komunikator*. – 2024. – Vol. 16. – № 2. – P. 235–248. – <https://doi.org/10.18196/jkm.24145>. – (Accessed: 10.11.2025).

11 **Khan, A. K., Hossain, A., Aubapty, E., Mehjabin, S. S.** Practices and emerging trends of mobile journalism in Bangladesh : a case study of Bangladesh Times // *Proceedings of the 29th AMIC Annual Conference* : «Talk ASAP:

AfricaAsia Pacific Dialogue on Communication Issues». – 2024. – [Electronic resource]. – URL: https://www.researchgate.net/publication/378936073_Practices_and_Emerging_Trends_of_Mobile_Journalism_in_Bangladesh_A_Case_Study_of_Bangladesh_Times (Accessed: 10.05.2025).

12 **Barlybayeva, S. Kh., Maltabarov, M. A.** Data-zhurnalistsika v Kazakhstane kak mediatrend [Data journalism in Kazakhstan as a media trend] [Text] // Vestnik zhurnalistiki KazNU. – 2020. – № 1 (55). – P. 21–33. – <https://doi.org/10.26577/HJ.2020.v55.i1.03>.

13 **Bui, M. N., Moran, R. E.** Making the 21st century mobile journalist : examining definitions and conceptualizations of mobility and mobile journalism within journalism education // Digital Journalism. – 2020. – Vol. 8(20). – P. 1–19. – <https://doi.org/10.1080/21670811.2019.1664926>. (Accessed: 10.05.2025)

14 **Abdullina, L. I., Bekbosynova, G. A.** Priemy i tekhnologii multimedia zhurnalistiki v Kazakhstane [Methods and technologies of multimedia journalism in Kazakhstan] [Text] // Vestnik zhurnalistiki KazNU. – 2023. – № 2 (60). – P. 86–94. – <https://doi.org/10.26577/HJ.2021.v60.i2.09>.

15 **Chen, L.** Digital transformation and innovation of the news media // International Journal of Education and Humanities. – 2024. – Vol. 17. – № 1. – P. 154–158. – <https://doi.org/10.54097/j5w0kb62>. – Accessed: 10.11.2025.

16 **McCarthy, A. M., Maor, D., McConney, A., Cavanaugh, C.** Digital transformation in education: critical components for leaders of system change // Social Sciences & Humanities Open. – 2023. – Vol. 8. – № 1. – Article 100479. – <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2023.100479>. (Accessed: 10.05.2025)

17 **Velitchenko, S. N.** Vliyaniye tsifrovyykh tekhnologiy na standarty obucheniya zhurnalistov: opyt Mezhdunarodnogo universiteta informatsionnykh tekhnologiy [The impact of digital technologies on journalism education standards : experience of the International University of Information Technologies] [Text] // Vestnik KBTU. – 2019. – Vol. 16. – № 3. – P. 412–417.

18 **Quiroz Pacheco, Y. R.** Uses and advantages of the smartphone, formats and apps in mobile journalism // Convergencia Revista de Ciencias Sociales. – 2024. – Vol. 31. – Article e23177. – <https://doi.org/10.29101/crcs.v31i0.23177>. (Accessed: 29.10.2025)

19 Navigating the challenges of mobile journalism // Journalism University. – 2024. – [Electronic resource]. – Available at: <https://journalism.university/print-media/mobile-journalism-navigating-challenges/> (Accessed: 29.10.2025).

27.01.25 ж. баспаға түсті.

17.12.25 ж. түзетулерімен түсті.

15.05.26 ж. басып шығаруға қабылданды.

*Н. А. Абуева¹, А. С. Бузело², У. А. Абуев³, А. М. Жусупова⁴

¹Чжэцзянский университет иностранных языков Юэсю,
Китайская Народная Республика, Шаосин;

^{1,2}Университет Туран, Республика Казахстан, г. Алматы;

³Казахский Национальный Женский Педагогический университет,
Республика Казахстан, г. Алматы;

⁴Казахской национальной консерватории имени Курмангазы,
Республика Казахстан, г. Алматы.

Поступило в редакцию 27.01.25.

Поступило с исправлениями 17.12.25.

Принято в печать 15.05.26.

ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ: ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МОБИЛЬНЫХ ПРИЛОЖЕНИЙ В ПОДГОТОВКЕ ЖУРНАЛИСТОВ И PR-СПЕЦИАЛИСТОВ

В условиях цифровой трансформации образования современные технологии играют важную роль в подготовке специалистов в области журналистики и PR. Использование мобильных приложений позволяет студентам осваивать профессиональные навыки, работать с медиаконтентом и эффективно организовывать учебный процесс. В статье рассматривается влияние мобильных технологий на образовательную среду, с акцентом на популярные приложения, такие как Canva, Trello, Notion, Grammarly, Google Drive, Google Docs, WordPress, iMovie, Kinemaster, Hootsuite, Buffer и Mojo, и их вклад в развитие профессиональных компетенций студентов.

Методология исследования включает опросы студентов и преподавателей, анализ учебных программ вузов и экспериментальное сравнение эффективности мобильных и традиционных методов обучения. Основные результаты показывают, что 80 % студентов регулярно используют мобильные приложения в учебных целях. В экспериментальной группе средний балл успеваемости вырос с 74 до 81, а уровень вовлечённости – с 3.1 до 4.4 по 5-балльной шкале.

Полученные данные подтверждают, что мобильные технологии являются эффективным инструментом в обучении журналистике

и PR. В статье предложены практические рекомендации по интеграции мобильных решений в образовательные программы и обозначены перспективные направления дальнейших исследований в данной области.

Ключевые слова: цифровая трансформация, мобильные приложения, студенты, журналистика, PR, высшее образование, EdTech, медиакommunikation.

*N. A. Abueva¹, A. S. Buzelo², U. A. Abuev³, A. M. Zhusupova⁴

¹Zhejiang Yuexiu University of Foreign Studies,
People's Republic of China, Shaoxing;

^{1,2}Turan University, Republic of Kazakhstan, Almaty;

³Kazakh National Women's Teacher Training University,
Republic of Kazakhstan, Almaty;

⁴Kurmangazy Kazakh National Conservatory,
Republic of Kazakhstan, Almaty.

Received 27.01.25.

Received in revised form 17.12.25.

Accepted for publication 15.05.26.

DIGITAL TRANSFORMATION: USING MOBILE APPLICATIONS IN TRAINING JOURNALISM AND PR SPECIALISTS

In the context of digital transformation in education, modern technologies play a crucial role in training specialists in journalism and PR. The use of mobile applications enables students to acquire professional skills, work with media content, and organize their learning process effectively. This article analyzes the impact of mobile technologies on education, focusing on widely used applications such as Canva, Trello, Notion, Grammarly, Google Drive, Google Docs, WordPress, iMovie, Kinemaster, Hootsuite, Buffer and Mojo, and their role in developing professional competencies.

The research methodology includes surveys of students and teachers, analysis of university curricula, and a comparative experiment between traditional and mobile-assisted learning methods. Key findings show that 80 % of students regularly use mobile apps for academic purposes. The experimental group showed an increase in average academic performance from 74 to 81 and a rise in engagement level from 3.1 to 4.4 on a 5-point scale. The study confirms that mobile technologies are an

essential tool in preparing future professionals in journalism and PR. The article provides recommendations for integrating mobile solutions into the educational process and outlines promising directions for further research in this area.

Keywords: digital transformation, mobile applications, journalism, PR, education, EdTech, media communications.

Теруге 15.05.2026 ж. жіберілді. Басуға 30.06.2026 ж. қол қойылды.

Электронды баспа

26,3 Кб RAM

Шартты баспа табағы 50,81

Таралымы 300 дана. Бағасы келісім бойынша.

Компьютерде беттеген З. Ж. Шокубаева

Корректорлар: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас

Тапсырыс № 4566

Сдано в набор 15.05.2026 г. Подписано в печать 30.06.2026 г.

Электронное издание

26,3 Кб RAM

Усл.п.л. 50,81. Тираж 300 экз. Цена договорная.

Компьютерная верстка З. Ж. Шокубаева

Корректоры: А. Р. Омарова, Д. А. Кожас

Заказ № 4566

«Toraighyrov University» баспасынан басылып шығарылған

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

«Toraighyrov University» баспасы

Торайғыров университеті

140008, Павлодар қ., Ломов к., 64, 137 каб.

8 (7182) 67-36-69

e-mail: kereku@tou.edu.kz

www.pedagogic-vestnik.tou.edu.kz